

Test Booklet No. ਟੈਸਟ ਬੁੱਕਲੈਟ ਨੰ.	This booklet contains 48 pages. ਇਹ ਬੁੱਕਲੈਟ ਵਿੱਚ 48 ਪੰਨੇ ਹਨ।	PAPER - 2 Test Booklet / ਟੈਸਟ ਬੁੱਕਲੈਟ	Test Booklet Series ਟੈਸਟ ਬੁੱਕਲੈਟ ਸੀਰੀਜ਼																																				
Do not open this Test Booklet until you are asked to do so. ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕਿਹਾ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ, ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਟੈਸਟ ਬੁੱਕਲੈਟ ਨੂੰ ਨਾ ਖੋਲ੍ਹੋ। Read the instructions on the back cover of this booklet carefully. ਇਹ ਬੁੱਕਲੈਟ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਕਵਰ ਉੱਤੇ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੋ।			BC																																				
Allowed Time: 120 Minutes ਪ੍ਰਵਾਨਤ ਸਮਾਂ: 120 ਮਿੰਟ		Maximum Marks: 100 ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਅੰਕ: 100																																					
1. The OMR Answer Sheet is inside this Test Booklet. Once directed, You have to open the top seal of Test Booklet, take out the Answer Sheet and fill in the particulars carefully with black ball point pen only. 2. Duration of test is of 120 minutes and question paper consists of 100 objective type questions. Each question carries 1 mark for correct answer. There is no negative marking. 3. Use Black Ball Point Pen only. 4. Make sure that the Test Booklet Series Code entered by you on the Answer Sheet is same as mentioned in Test Booklet. 5. Rough work should be done only in the space provided in the Test Booklet. 6. The answers are to be marked on the OMR Answer Sheet only. Mark your responses carefully. No whitener/ eraser / blade is allowed for changing answers. 7. After opening the Test Booklet, you need to ensure that there is no presence of any misprint in question paper, torn pages or blank pages in the Test Booklet. In case, such discrepancy is found in test booklet, you need to bring it to the notice of the Invigilator and get it replaced by another Test booklet of same series. 8. For any question, if there is any discrepancy found between Punjabi & English version of question then English version of the question shall be considered as final. 9. Details of Sections in Question Paper: <table border="1"> <thead> <tr> <th>Section</th> <th>Subjects</th> <th>No. of Questions</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Section-1</td> <td>General Awareness</td> <td>35</td> </tr> <tr> <td>Section-2</td> <td>Quantitative Aptitude and Numerical Skills</td> <td>20</td> </tr> <tr> <td>Section-3</td> <td>Mental Ability and Logical Reasoning</td> <td>20</td> </tr> <tr> <td>Section-4</td> <td>Language Skills (Punjabi/ English)</td> <td>20</td> </tr> <tr> <td>Section-5</td> <td>Digital Literacy and Awareness</td> <td>05</td> </tr> </tbody> </table>		Section	Subjects	No. of Questions	Section-1	General Awareness	35	Section-2	Quantitative Aptitude and Numerical Skills	20	Section-3	Mental Ability and Logical Reasoning	20	Section-4	Language Skills (Punjabi/ English)	20	Section-5	Digital Literacy and Awareness	05	1. ਓਐਮਆਰ ਉੱਤਰ-ਸ਼ੀਟ ਇਸ ਟੈਸਟ ਬੁੱਕਲੈਟ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੈ। ਹਦਾਇਤ ਹੋਣ ਤੇ, ਟੈਸਟ ਬੁੱਕਲੈਟ ਦੀ ਉਪਰਲੀ ਸੀਲ ਖੋਲ੍ਹੋ, ਉੱਤਰ-ਸ਼ੀਟ ਕੱਢੋ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਕਾਲੇ ਬਾਲ ਪੁਆਇੰਟ ਪੈਨ ਨਾਲ ਵੇਰਵਿਆਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਭਰੋ। 2. ਇਸ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦਾ 120 ਮਿੰਟ ਹੈ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ 100 ਆਬਜੈਕਟਿਵ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਸਹੀ ਉੱਤਰ 1 ਨੰਬਰ ਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਚ ਕੋਈ ਨੈਗੇਟਿਵ ਮਾਰਕਿੰਗ ਨਹੀਂ ਹੈ। 3. ਕੇਵਲ ਕਾਲੇ ਬਾਲ ਪੁਆਇੰਟ ਪੈਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰੋ। 4. ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਓ ਕਿ ਉੱਤਰ ਸ਼ੀਟ ਉੱਤੇ ਤੁਹਾਡੇ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਟੈਸਟ ਬੁੱਕਲੈਟ ਸੀਰੀਜ਼ ਕੋਡ ਉਹੀ ਹੈ ਜੋ ਟੈਸਟ ਬੁੱਕਲੈਟ ਉੱਤੇ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। 5. ਕੱਚਾ ਕੰਮ ਸਿਰਫ ਟੈਸਟ ਬੁੱਕਲੈਟ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਜਗ੍ਹਾ ਵਿੱਚ ਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। 6. ਉੱਤਰ ਸਿਰਫ ਓਐਮਆਰ ਉੱਤਰ ਸ਼ੀਟ ਤੇ ਹੀ ਚਿੰਨ੍ਹਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਹਨ। ਆਪਣੇ ਉੱਤਰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹਤ ਕਰੋ। ਉੱਤਰ ਬਦਲਣ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਾਈਟਨਰ / ਰਬੜ / ਬਲੇਡ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ। 7. ਟੈਸਟ ਬੁੱਕਲੈਟ ਖੋਲ੍ਹਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਤੁਰੰਤ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਓ ਕਿ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਗਲਤ ਛਪਾਈ, ਫਟੇ ਹੋਏ ਪੰਨੇ ਜਾਂ ਖਾਲੀ ਪੰਨੇ ਨਾ ਹੋਣ। ਜੇਕਰ, ਟੈਸਟ ਬੁੱਕਲੈਟ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਅਸੰਗਤੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਨਿਗਰਾਨ ਨੂੰ ਦਿਖਾਓ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਉਸੇ ਸੀਰੀਜ਼ ਦੀ ਟੈਸਟ ਬੁੱਕਲੈਟ ਨਾਲ ਬਦਲੋ। 8. ਕਿਸੇ ਵੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਵਿੱਚ, ਜੇਕਰ ਪੰਜਾਬੀ ਜਾਂ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅੰਤਰ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਰੂਪਾਂਤਰ ਨੂੰ ਅੰਤਮ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। 9. ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਭਾਗਾਂ ਦਾ ਵੇਰਵਾ: <table border="1"> <thead> <tr> <th>ਭਾਗ</th> <th>ਵਿਸ਼ੇ</th> <th>ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>ਭਾਗ -1</td> <td>ਜਨਰਲ ਅਵੇਅਰਨੈਸ (ਆਮ ਜਾਗਰੂਕਤਾ)</td> <td>35</td> </tr> <tr> <td>ਭਾਗ -2</td> <td>ਮਾਤਰਾਤਮਕ ਯੋਗਤਾ ਅਤੇ ਸੰਖਿਆਤਮਕ ਹੁਨਰ</td> <td>20</td> </tr> <tr> <td>ਭਾਗ -3</td> <td>ਮਾਨਸਿਕ ਯੋਗਤਾ ਅਤੇ ਤਰਕ ਯੋਗਤਾ</td> <td>20</td> </tr> <tr> <td>ਭਾਗ -4</td> <td>ਭਾਸ਼ਾਈ ਦੇ ਹੁਨਰ (ਪੰਜਾਬੀ/ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ)</td> <td>20</td> </tr> <tr> <td>ਭਾਗ -5</td> <td>ਡਿਜੀਟਲ ਸਾਖਰਤਾ ਅਤੇ ਜਾਗਰੂਕਤਾ</td> <td>05</td> </tr> </tbody> </table>		ਭਾਗ	ਵਿਸ਼ੇ	ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ	ਭਾਗ -1	ਜਨਰਲ ਅਵੇਅਰਨੈਸ (ਆਮ ਜਾਗਰੂਕਤਾ)	35	ਭਾਗ -2	ਮਾਤਰਾਤਮਕ ਯੋਗਤਾ ਅਤੇ ਸੰਖਿਆਤਮਕ ਹੁਨਰ	20	ਭਾਗ -3	ਮਾਨਸਿਕ ਯੋਗਤਾ ਅਤੇ ਤਰਕ ਯੋਗਤਾ	20	ਭਾਗ -4	ਭਾਸ਼ਾਈ ਦੇ ਹੁਨਰ (ਪੰਜਾਬੀ/ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ)	20	ਭਾਗ -5	ਡਿਜੀਟਲ ਸਾਖਰਤਾ ਅਤੇ ਜਾਗਰੂਕਤਾ	05
Section	Subjects	No. of Questions																																					
Section-1	General Awareness	35																																					
Section-2	Quantitative Aptitude and Numerical Skills	20																																					
Section-3	Mental Ability and Logical Reasoning	20																																					
Section-4	Language Skills (Punjabi/ English)	20																																					
Section-5	Digital Literacy and Awareness	05																																					
ਭਾਗ	ਵਿਸ਼ੇ	ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ																																					
ਭਾਗ -1	ਜਨਰਲ ਅਵੇਅਰਨੈਸ (ਆਮ ਜਾਗਰੂਕਤਾ)	35																																					
ਭਾਗ -2	ਮਾਤਰਾਤਮਕ ਯੋਗਤਾ ਅਤੇ ਸੰਖਿਆਤਮਕ ਹੁਨਰ	20																																					
ਭਾਗ -3	ਮਾਨਸਿਕ ਯੋਗਤਾ ਅਤੇ ਤਰਕ ਯੋਗਤਾ	20																																					
ਭਾਗ -4	ਭਾਸ਼ਾਈ ਦੇ ਹੁਨਰ (ਪੰਜਾਬੀ/ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ)	20																																					
ਭਾਗ -5	ਡਿਜੀਟਲ ਸਾਖਰਤਾ ਅਤੇ ਜਾਗਰੂਕਤਾ	05																																					
Name of the candidate (In Capitals) ਉਮੀਦਵਾਰ ਦਾ ਨਾਮ (ਰਾਜਧਾਨੀਆਂ ਵਿੱਚ)																																							
Roll Number / ਰੋਲ ਨੰਬਰ	In figures(ਅੰਕੜਿਆਂ ਵਿੱਚ)																																						
Name of Test Center / ਟੈਸਟ ਸੈਂਟਰ ਦਾ ਨਾਮ	In words(ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ)																																						
Signature of the Candidate within box / ਬਾਕਸ ਦੇ ਅੰਦਰ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੇ ਹਸਤਾਖਰ		Signature of the Invigilator within box/ ਬਾਕਸ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਿਗਰਾਨ ਦੇ ਹਸਤਾਖਰ																																					

Note: English Language will prevail if there is any discrepancy in instructions for Punjabi Language.

ਨੋਟ: ਜੇਕਰ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਅੰਤਰ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਾਲੀ ਹਦਾਇਤ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗੀ।

SECTION - 1

ਭਾਗ - 1

Q1 Which constitutional amendment established the 'right to education' as a fundamental right? (A) 61st constitutional amendment (B) 73rd constitutional amendment (C) 86th constitutional amendment (D) 91st constitutional amendment	Q1 ਕਿਹੜੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸੇਧ ਨੇ 'ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ' ਨੂੰ ਇੱਕ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰ ਵਜੋਂ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ? (A) 61^{ਵੀਂ} ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸੇਧ (B) 73^{ਵੀਂ} ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸੇਧ (C) 86^{ਵੀਂ} ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸੇਧ (D) 91^{ਵੀਂ} ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸੇਧ
Q2 Which of the following is an example of a 1st order lever? (A) See-saw (B) Nutcracker (C) Door (D) Sugar tongs	Q2 ਹੇਠ ਦਿੱਤਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੀ ਪਹਿਲੀ ਲੜੀ ਦੇ ਲੀਵਰ ਦੀ ਉਦਾਹਰਣ ਹੈ? (A) ਸੀ-ਸਾਅ(ਬੂਲਾ) (B) ਨੱਟ-ਕ੍ਰੈਕਰ (C) ਦਰਵਾਜ਼ਾ (D) ਸ਼ੂਗਰ ਟੈਂਗਸ
Q3 A Zila Parishad comprises: (A) all the Pradhan of a Panchayat Samiti (B) one-third of the Pradhan of a Panchayat Samiti (C) two-thirds of the Pradhan of a Panchayat Samiti (D) three-fourths of the Pradhan of a Panchayat Samiti	Q3 ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪਰਿਸ਼ਦ ਵਿੱਚ _____ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। (A) ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਦੇ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਧਾਨ (B) ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨਾਂ ਦਾ ਇੱਕ-ਤਿਹਾਈ ਹਿੱਸਾ (C) ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨਾਂ ਦਾ ਦੋ-ਤਿਹਾਈ ਹਿੱਸਾ (D) ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨਾਂ ਦਾ ਤਿੰਨ-ਚੌਥਾਈ ਹਿੱਸਾ

- Q4 Which is the longest river that flows through Punjab?
- (A) Sutlej
- (B) Ravi
- (C) Beas
- (D) Chenab
- Q4 ਸਭ ਤੋਂ ਲੰਬੀ ਨਦੀ ਕਿਹੜੀ ਹੈ, ਜੋ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚੋਂ ਲੰਘਦੀ ਹੈ?
- (A) ਸਤਲੁਜ
- (B) ਰਾਵੀ
- (C) ਬਿਆਸ
- (D) ਝਨਾਵ
- Q5 According to 2011 census, what is the Urban Population percent of Punjab?
- (A) 24.10%
- (B) 27.65%
- (C) 31.24%
- (D) 37.49%
- Q5 ਸਾਲ 2011 ਦੀ ਮਰਦਮਸ਼ੁਮਾਰੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸ਼ਹਿਰੀ ਆਬਾਦੀ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਕਿੰਨੀ ਹੈ?
- (A) 24.10%
- (B) 27.65%
- (C) 31.24%
- (D) 37.49%
- Q6 Which of the following articles of the Constitution of India discusses the procedure for the amendment of the Constitution?
- (A) Article 368
- (B) Article 370
- (C) Article 360
- (D) Article 310
- Q6 ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਨੁਛੇਦਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਦੀ ਵਿਧੀ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰਦਾ ਹੈ?
- (A) ਅਨੁਛੇਦ 368
- (B) ਅਨੁਛੇਦ 370
- (C) ਅਨੁਛੇਦ 360
- (D) ਅਨੁਛੇਦ 310

Q7 Particle of light is called:

- (A) Photon
- (B) Electron
- (C) Neutron
- (D) Proton

Q7 ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦੇ ਕਣ ਨੂੰ ਕੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ?

- (A) ਫੋਟੋਨ
- (B) ਇਲੈਕਟ੍ਰੋਨ
- (C) ਨਿਊਟ੍ਰੋਨ
- (D) ਪ੍ਰੋਟੋਨ

Q8 What is the capital of Punjab after the year 1966?

- (A) Chandigarh
- (B) Patiala
- (C) Amritsar
- (D) Ludhiana

Q8 1966 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਕਿਹੜੀ ਹੈ?

- (A) ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ
- (B) ਪਟਿਆਲਾ
- (C) ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ
- (D) ਲੁਧਿਆਣਾ

Q9 Who initiated Triveni, which is a form of Hindi/Urdu poetry?

- (A) Gulzar
- (B) Amrita Pritam
- (C) Rajinder Singh Bedi
- (D) Nanak Singh

Q9 ਤ੍ਰਿਵੇਣੀ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕਿਸਨੇ ਕੀਤੀ ਜੋ ਹਿੰਦੀ/ਉਰਦੂ ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਰੂਪ ਹੈ?

- (A) ਗੁਲਜ਼ਾਰ
- (B) ਅਮ੍ਰਿਤਾ ਪ੍ਰੀਤਮ
- (C) ਰਾਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬੇਦੀ
- (D) ਨਾਨਕ ਸਿੰਘ

- Q10. Which Gurudwara is popular by the name of Golden Temple?
- (A) Baba Atal Sahib
(B) Harmandir Sahib
(C) Takht Sri Damdama Sahib
(D) Sri Akal Takht
- Q10 ਕਿਹੜਾ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਵਰਨ ਮੰਦਿਰ ਦੇ ਨਾਮ ਨਾਲ ਮਸ਼ਹੂਰ ਹੈ?
- (A) ਬਾਬਾ ਅਟੱਲ ਸਾਹਿਬ
(B) ਹਰਿਮੰਦਿਰ ਸਾਹਿਬ
(C) ਤਖ਼ਤ ਸ੍ਰੀ ਦਮਦਮਾ ਸਾਹਿਬ
(D) ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ
- Q11 What are the animals of animal kingdom that possess backbone?
- (A) Protozoa
(B) Bryozoans
(C) Vertebrates
(D) Arthropoda
- Q11 ਪ੍ਰਾਣੀ ਜਗਤ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜੇ ਪ੍ਰਾਣੀ ਰੀੜ੍ਹ ਦੀ ਹੱਡੀ ਦੇ ਮਾਲਕ ਹਨ?
- (A) ਪ੍ਰੋਟੋਜੋਆ (Protozoa)
(B) ਬ੍ਰਾਇਜੋਆਨਜ਼ (Bryozoans)
(C) ਵਰਟੀਬਰੇਟਸ (Vertebrates)
(D) ਆਰਥਰੋਪੋਡਾ (Arthropoda)
- Q12 _____ is celebrated in martyrdom of two younger sons of Guru Gobind Singh Ji, Sahibzada Zorawar Singh and Fateh Singh.
- (A) Rakshabandhan
(B) Baisakhi
(C) Guruparab
(D) Jor Mela
- Q12 __ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਦੋ ਛੋਟੇ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਿਆਂ, ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਾ ਜ਼ੋਰਾਵਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਫਤਹਿ ਸਿੰਘ ਦੀ ਸ਼ਹੀਦੀ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿੱਚ ਮਨਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
- (A) ਰਕਸ਼ਾਬੰਧਨ
(B) ਵਿਸਾਖੀ
(C) ਗੁਰਪੁਰਬ
(D) ਜੋੜ ਮੇਲਾ

- Q13 Who among the following leaders is also known as "Punjab Kesari"?
- (A) Vipin Chander Pal
(B) Lala Lajpat Rai
(C) Bal Gangadhar Tilak
(D) Rabindra Nath Tagore
- Q13 ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਆਗੂਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸ ਨੂੰ "ਪੰਜਾਬ ਕੇਸਰੀ" ਵਜੋਂ ਵੀ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
- (A) ਵਿਪਨ ਚੰਦਰ ਪਾਲ
(B) ਲਾਲਾ ਲਾਜਪਤ ਰਾਏ
(C) ਬਾਲ ਗੰਗਾਧਰ ਤਿਲਕ
(D) ਰਬਿੰਦਰ ਨਾਥ ਟੈਗੋਰ
- Q14 Who is the first Sikh guru and the one who founded the Sikh faith?
- (A) Shri Guru Nanak Dev Ji
(B) Shri Guru Ram Das Ji
(C) Shri Guru Har Gobind Sahib
(D) Shri Guru Har Krishan Sahib
- Q14 ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਗੁਰੂ ਕੌਣ ਹੈ ਜਿਸਨੇ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ?
- (A) ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ
(B) ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮ ਦਾਸ ਜੀ
(C) ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਹਰਗੋਬਿੰਦ ਸਾਹਿਬ ਜੀ
(D) ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਹਰ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਸਾਹਿਬ ਜੀ
- Q15 Which rock is formed by the slow cooling of molten magma beneath (deep) the surface?
- (A) Sedimentary rock
(B) Igneous rock
(C) Metamorphic rock
(D) Dynamo Metamorphic rock
- Q15 ਕਿਹੜੀ ਚੱਟਾਨ ਸਤਹ ਦੇ ਹੇਠਾਂ (ਡੂੰਘਾਈ 'ਤੇ) ਪਿਘਲੇ ਮੈਗਮਾ ਦੇ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਠੰਢੇ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਬਣਦੀ ਹੈ?
- (A) ਤਲਛਟੀ ਚੱਟਾਨ
(B) ਅਗਨੀਯੁਕਤ ਚੱਟਾਨ
(C) ਰੂਪਾਂਤਰਿਤ ਚੱਟਾਨ
(D) ਡਾਇਨਾਮੋ ਮੈਟਾਮੌਰਫਿਕ ਚੱਟਾਨ

- Q16 Hornbill Festival, 2020 was celebrated in which state of India? Q16 2020 ਦਾ ਹੋਰਨਬਿਲ ਉਤਸਵ (Hornbill Festival), ਭਾਰਤ ਦੇ ਕਿਸ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਮਨਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ?
- (A) Uttar Pradesh (A) ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼
- (B) Maharashtra (B) ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ
- (C) Nagaland (C) ਨਾਗਾਲੈਂਡ
- (D) Kerala (D) ਕੇਰਲ
- Q17 North east of Punjab consist of _____। Q17 ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਉੱਤਰ ਪੂਰਬ ਵਿੱਚ _____।
- (A) Shivalik mountains (A) ਸ਼ਿਵਾਲਿਕ ਪਹਾੜ ਹਨ
- (B) Himadri mountains (B) ਹਿਮਾਦਰੀ ਪਹਾੜ ਹਨ
- (C) Himachal mountains (C) ਹਿਮਾਚਲ ਪਹਾੜ ਹਨ
- (D) Karakoram range (D) ਕਾਰਾਕੋਰਮ ਪਰਬਤ ਮਾਲਾ ਹੈ
- Q18 For which of the following applications, ISRO has launched CMS-01 satellite in December 2020? Q18 ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸ ਕਾਰਜ ਲਈ, ਇਸਰੋ (ISRO) ਨੇ ਦਸੰਬਰ 2020 ਵਿੱਚ CMS-01 ਸੈਟੇਲਾਈਟ ਲਾਂਚ ਕੀਤਾ ਹੈ?
- I. Traffic Management I. ਟ੍ਰੈਫਿਕ ਪ੍ਰਬੰਧਨ
- II. Communication II. ਸੰਚਾਰ
- (A) Only I (A) ਸਿਰਫ਼ I
- (B) Only II (B) ਸਿਰਫ਼ II
- (C) Both I and II (C) I ਅਤੇ II ਦੋਵੇਂ
- (D) Neither I nor II (D) ਨਾ ਤਾਂ I ਨਾ ਹੀ II

- Q19 As per 73rd constitutional amendment, what is the prescribed minimum age to be chosen as a member of Panchayat?
- (A) 28 years
(B) 25 years
(C) 23 years
(D) 21 years
- Q19 73^{ਵੀਂ} ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸੋਧ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਪੰਚਾਇਤ ਮੈਂਬਰ ਬਣਨ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਉਮਰ ਕਿੰਨੀ ਹੈ?
- (A) 28 ਸਾਲ
(B) 25 ਸਾਲ
(C) 23 ਸਾਲ
(D) 21 ਸਾਲ
- Q20 Which of the following schedules of the Constitution of India contains details of Union, State and Concurrent lists?
- (A) Sixth
(B) Seventh
(C) Fifth
(D) Third
- Q20 ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਕਿਸ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਸੰਘ, ਰਾਜ ਅਤੇ ਸਮਵਰਤੀ ਸੂਚੀਆਂ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ?
- (A) ਛੇਵੀਂ
(B) ਸੱਤਵੀਂ
(C) ਪੰਜਵੀਂ
(D) ਤੀਜੀ
- Q21 Which article of the Indian Constitution states that 'the State shall not deny to any person equality before the law or the equal protection of the laws within the territory of India?'
- (A) Article 17
(B) Article 14
(C) Article 15
(D) Article 20
- Q21 ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦਾ ਕਿਹੜਾ ਅਨੁਛੇਦ ਇਹ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ 'ਰਾਜ ਕਨੂੰਨ ਸਾਹਮਣੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸਮਾਨਤਾ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ ਜਾਂ ਭਾਰਤ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਕਨੂੰਨਾਂ ਦੀ ਸਮਾਨਤਾ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰੇਗਾ?'
- (A) ਅਨੁਛੇਦ 17
(B) ਅਨੁਛੇਦ 14
(C) ਅਨੁਛੇਦ 15
(D) ਅਨੁਛੇਦ 20

Q22 Who among the following was elected as the President of India unopposed / unanimously?

- (A) Dr. Zakir Hussain
- (B) VV Giri
- (C) N Sanjeeva Reddy
- (D) Dr. APJ Abdul Kalam

Q22 ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸ ਨੂੰ ਨਿਰਵਿਰੋਧ/ਸਰਬਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਭਾਰਤ ਦਾ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਸੀ?

- (A) ਡਾ. ਜ਼ਾਕਿਰ ਹੁਸੈਨ
- (B) ਵੀ.ਵੀ. ਗਿਰੀ
- (C) ਐਨ. ਸੰਜੀਵ ਰੈੱਡੀ
- (D) ਡਾ. ਏ.ਪੀ.ਜੇ. ਅਬਦੁਲ ਕਲਾਮ

Q23 The time gap between two sessions of the Parliament CANNOT be more than:

- (A) one month
- (B) two months
- (C) three months
- (D) six months

Q23 ਸੰਸਦ ਦੇ ਦੋ ਸੈਸ਼ਨਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸਮਾਂ ਅੰਤਰਾਲ _____ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

- (A) ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ
- (B) ਦੋ ਮਹੀਨੇ
- (C) ਤਿੰਨ ਮਹੀਨੇ
- (D) ਛੇ ਮਹੀਨੇ

Q24 Which of the following union territories has the Lieutenant-Governor as its administrative head?

- (A) Delhi
- (B) Chandigarh
- (C) Lakshadweep
- (D) Dadra and Nagar Haveli

Q24 ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸ ਕੇਂਦਰੀ ਸ਼ਾਸਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਉਪ-ਰਾਜਪਾਲ (Lieutenant-Governor) ਇਸਦਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਮੁਖੀ ਹੈ?

- (A) ਦਿੱਲੀ
- (B) ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ
- (C) ਲਕਸ਼ਦਵੀਪ
- (D) ਦਾਦਰਾ ਅਤੇ ਨਗਰ ਹਵੇਲੀ

- Q25 Which festival in Punjab commemorates the renowned GuggaPir or 'Snake God'?
- (A) Chhapar Mela
(B) Jor Mela
(C) Bathinda Virasat Mela
(D) Roshni Da mela
- Q25 ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਕਿਹੜਾ ਤਿਉਹਾਰ ਮਸ਼ਹੂਰ ਗੁੱਗਾਪੀਰ ਜਾਂ 'ਨਾਗ ਦੇਵਤਾ' ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਹੈ?
- (A) ਛਪਾਰ ਮੇਲਾ
(B) ਜੋੜ ਮੇਲਾ
(C) ਬਠਿੰਡਾ ਵਿਰਾਸਤ ਮੇਲਾ
(D) ਰੋਸ਼ਨੀ ਦਾ ਮੇਲਾ
- Q26 Which fort is also known as Bathinda fort?
- (A) Maharaja Ranjit Singh Fort
(B) Qila Mubarak
(C) Phillaur Fort
(D) Bahadurgarh Fort
- Q26 ਕਿਹੜਾ ਕਿਲ੍ਹਾ ਬਠਿੰਡਾ ਦੇ ਕਿਲ੍ਹੇ ਵਜੋਂ ਵੀ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
- (A) ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਕਿਲ੍ਹਾ
(B) ਕਿਲ੍ਹਾ ਮੁਬਾਰਕ
(C) ਫਿਲੌਰ ਕਿਲ੍ਹਾ
(D) ਬਹਾਦਰਗੜ੍ਹ ਕਿਲ੍ਹਾ
- Q27 When was Mahatma Gandhi Sarbat Vikas Yojna launched in Punjab, which was implemented in state's rural areas?
- (A) 2015
(B) 2011
(C) 2018
(D) 2021
- Q27 ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਮਹਾਤਮਾ ਗਾਂਧੀ ਸਰਬੱਤ ਵਿਕਾਸ ਯੋਜਨਾ ਕਦੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜੋ ਰਾਜ ਦੇ ਪੇਂਡੂ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ?
- (A) 2015
(B) 2011
(C) 2018
(D) 2021

- Q28 Which of the following diseases is caused by high fluoride concentration in ground drinking water?
- (A) Fluorosis
(B) Botulism
(C) Giardia
(D) Amoebiasis
- Q28 ਹੇਠ ਦਿੱਤਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਰੋਗ ਜ਼ਮੀਨੀ ਪੀਣ ਵਾਲੇ ਪਾਣੀ ਵਿੱਚ ਉੱਚ ਫਲੋਰਾਈਡ ਸੰਘਣਨ ਕਾਰਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?
- (A) ਫਲੋਰੋਸਿਸ (Fluorosis)
(B) ਬੋਟੂਲਿਜ਼ਮ (Botulism)
(C) ਜਿਆਰਡਿਆ (Giardia)
(D) ਅਮੀਬਿਆਸਿਸ (Amoebiasis)
- Q29 The Second Sikh War (against the British) began with the revolt of Dewan Mulraj, the governor of _____, in April 1848.
- (A) Lahore
(B) Rawalpindi
(C) Multan
(D) Jalandhar
- Q29 ਦੂਜਾ ਸਿੱਖ ਯੁੱਧ (ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ) ਅਪ੍ਰੈਲ 1848 ਵਿੱਚ _____ ਦੇ ਗਵਰਨਰ ਦੀਵਾਨ ਮੂਲਰਾਜ ਦੇ ਵਿਦਰੋਹ ਨਾਲ ਆਰੰਭ ਹੋਇਆ ਸੀ।
- (A) ਲਾਹੌਰ
(B) ਰਾਵਲਪਿੰਡੀ
(C) ਮੁਲਤਾਨ
(D) ਜਲੰਧਰ
- Q30 In which year was the University of Punjab found?
- (A) 1857
(B) 1882
(C) 1919
(D) 1946
- Q30 ਕਿਹੜੇ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ (University of Punjab) ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਹੋਈ?
- (A) 1857
(B) 1882
(C) 1919
(D) 1946

Q31 Sprinkler irrigation system is also known as_____.

- (A) Border strip irrigation
- (B) Subsurface irrigation
- (C) Drip irrigation
- (D) Overhead irrigation

Q31 ਛਿੜਕਾਅ (Sprinkler) ਸਿੰਚਾਈ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨੂੰ _____ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

- (A) ਬਾਰਡਰ ਸਟ੍ਰਿਪ ਸਿੰਚਾਈ
- (B) ਸਬ-ਸਰਫੇਸ ਸਿੰਚਾਈ
- (C) ਤੁਪਕਾ ਸਿੰਚਾਈ
- (D) ਓਵਰਹੈੱਡ ਸਿੰਚਾਈ

Q32 In which method seeds are germinated on top of one or more layers of paper which are placed either in enclosed transparent petri dishes or boxes and are kept in an incubator or germinator?

- (A) Germination in sand method
- (B) Germination in soil method
- (C) Between paper method
- (D) Top paper method

Q32 ਕਿਸ ਵਿਧੀ ਵਿੱਚ ਬੀਜਾਂ ਨੂੰ ਕਾਗਜ਼ ਦੀ ਇੱਕ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪਰਤਾਂ ਦੇ ਉੱਪਰ ਪੁੰਗਰਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਾਂ ਤਾਂ ਨੱਥੀ ਪਾਰਦਰਸ਼ੀ ਪੈਟਰੀ ਡਿਸ਼ਾਂ ਜਾਂ ਬਕਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਇਨਕਿਊਬੇਟਰ ਜਾਂ ਜਰਮੀਨੇਟਰ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?

- (A) ਰੇਤ ਵਿੱਚ ਪੁੰਗਰਨ ਵਿਧੀ
(Germination in sand method)
- (B) ਮਿੱਟੀ ਵਿੱਚ ਪੁੰਗਰਨ ਵਿਧੀ
(Germination in soil method)
- (C) ਕਾਗਜ਼ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਧੀ (Between paper method)
- (D) ਕਾਗਜ਼ ਉੱਪਰ ਵਿਧੀ (Top paper method)

Q33. COVIRAP technology launched by IIT Kharagpur will be used for _____.

- I. Disinfecting medical gloves
- II. Diagnosis of covid-19
- (A) Only I
- (B) Only II
- (C) Both I and II
- (D) Neither I nor II

Q33 IIT ਖੜਗਪੁਰ ਦੁਆਰਾ ਲਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ COVIRAP ਤਕਨੀਕ ਦੀ _____ ਲਈ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

- I. ਮੈਡੀਕਲ ਦਸਤਾਨੇ ਰੋਗਾਣੂ ਮੁਕਤ ਕਰਨ
- II. ਕੋਵਿਡ-19 ਦੇ ਨਿਦਾਨ
- (A) ਸਿਰਫ I
- (B) ਸਿਰਫ II
- (C) I ਅਤੇ II ਦੋਵੇਂ
- (D) ਨਾ ਤਾਂ I ਨਾ ਹੀ II

Q34 Where was the 'International Film Festival of India 2020' hosted?

- (A) Bihar
- (B) Tamil Nadu
- (C) Goa
- (D) Odisha

Q34 ਭਾਰਤ ਦੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਫਿਲਮ ਉਤਸਵ 2020' ਦੀ ਮੇਜ਼ਬਾਨੀ ਕਿੱਥੇ ਹੋਈ?

- (A) ਬਿਹਾਰ
- (B) ਤਮਿਲਨਾਡੂ
- (C) ਗੋਆ
- (D) ਓਡੀਸ਼ਾ

Q35 Backbone of Punjab's economy is _____.

- (A) tourism
- (B) agriculture
- (C) trade
- (D) industries

Q35 _____ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਅਰਥ-ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਰੀੜ੍ਹ ਦੀ ਹੱਡੀ ਹੈ।

- (A) ਸੈਰ-ਸਪਾਟਾ
- (B) ਖੇਤੀ ਬਾੜੀ
- (C) ਵਪਾਰ
- (D) ਉਦਯੋਗ

SECTION - 2**ਭਾਗ - 2**

Q36 The value of $25.5 + 0.255 + 2.55 + 0.0255 + 255$ is:

- (A) 283.56
- (B) 283.5855
- (C) 283.305
- (D) 283.3305

Q36 $25.5 + 0.255 + 2.55 + 0.0255 + 255$

ਦਾ ਮੁੱਲ ਕੀ ਹੈ?

- (A) 283.56
- (B) 283.5855
- (C) 283.305
- (D) 283.3305

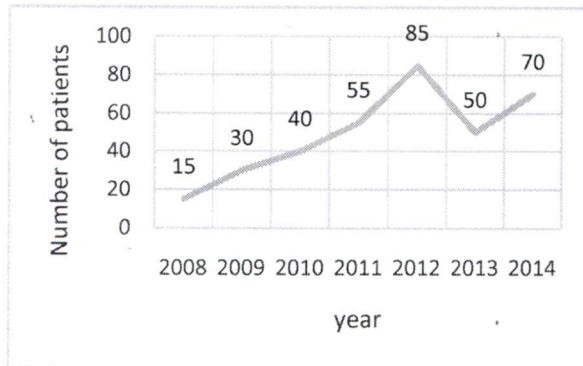
Q37 The selling price of 10 pencils is equal to the cost price of 15 pencils. Then, the loss or gain percentage is:

- (A) 50% loss
- (B) 50% gain
- (C) 25% loss
- (D) 25% gain

Q37 10 ਪੈਨਸਿਲਾਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਕੀਮਤ, 15 ਪੈਨਸਿਲਾਂ ਦੀ ਲਾਗਤ ਕੀਮਤ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ। ਤਾਂ ਹਾਨੀ ਜਾਂ ਲਾਭ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਪਤਾ ਕਰੋ।

- (A) 50% ਹਾਨੀ
- (B) 50% ਲਾਭ
- (C) 25% ਹਾਨੀ
- (D) 25% ਲਾਭ

Q38 The given line graph shows the number of patients cured in a hospital over the years 2008 to 2014. Study the line graph and answer the question that follows.

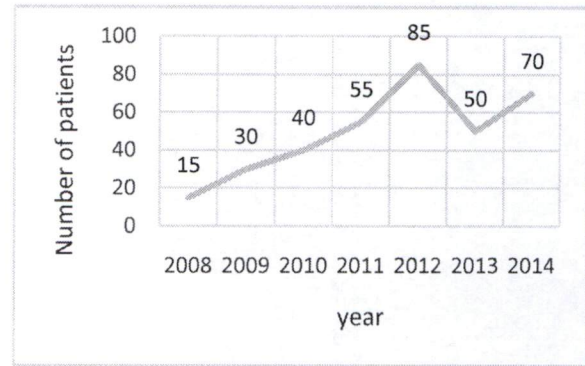
The increase in the percentage of cured patients from 2013 to 2014 is approximately:

- (A) 30%
- (B) 29%
- (C) 40%
- (D) 41%

Q39 How many 3-digit numbers can be formed with the digits 1, 2, 3, 4 and 5 which are divisible by 5 and in which the digits are not repeated?

- (A) 24
- (B) 6
- (C) 12
- (D) 8

Q38 ਦਿੱਤਾ ਹੋਇਆ ਰੇਖਾ ਗਰਾਫ਼ ਇੱਕ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਸਾਲ 2008 ਤੋਂ 2014 ਵਿੱਚ ਠੀਕ ਹੋਏ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਰੇਖਾ ਗਰਾਫ਼ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰੋ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਉੱਤਰ ਦਿਓ।

2013 ਤੋਂ 2014 ਦੌਰਾਨ ਠੀਕ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤਤਾ ਵਿੱਚ ਲਗਭਗ ਕਿੰਨਾ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ?

- (A) 30%
- (B) 29%
- (C) 40%
- (D) 41%

Q39 1, 2, 3, 4 ਅਤੇ 5 ਅੰਕਾਂ ਨਾਲ 3-ਅੰਕਾਂ ਦੀਆਂ ਕਿੰਨੀਆਂ ਸੰਖਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ 5 ਨਾਲ ਭਾਗਯੋਗ ਹਨ ਜਿਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਅੰਕ ਦੁਹਰਾਏ ਨਾ ਜਾਣ?

- (A) 24
- (B) 6
- (C) 12
- (D) 8

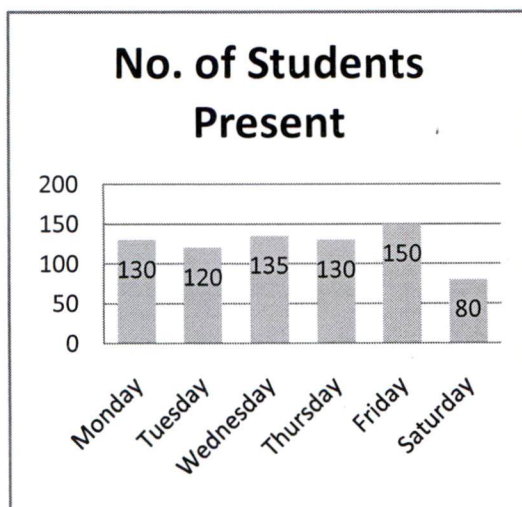
Q40 A sum invested at 4% per annum simple interest yields an interest of ₹ 1,920 after 3 years. What is the sum invested?

- (A) ₹ 18,000
- (B) ₹ 12,000
- (C) ₹ 16,000
- (D) ₹ 19,200

Q40 ਇੱਕ ਨਿਵੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਰਕਮ 4% ਸਲਾਨਾ ਸਧਾਰਨ ਵਿਆਜ 'ਤੇ 3 ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਵਿਆਜ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ₹ 1,920 ਕਮਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਨਿਵੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਕਿੰਨੀ ਹੈ?

- (A) ₹ 18,000
- (B) ₹ 12,000
- (C) ₹ 16,000
- (D) ₹ 19,200

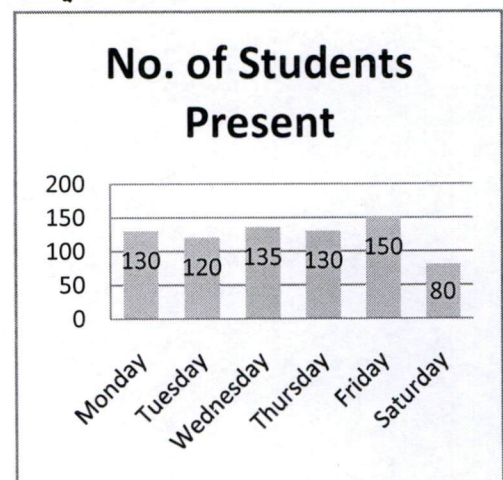
Q41 The number of students present in a class during a week are shown in the given bar graph. Study the bar graph and answer the question that follows.

What is the difference between the maximum and minimum number of students present?

- (A) 70
- (B) 80
- (C) 75
- (D) 65

Q41 ਇੱਕ ਹਫ਼ਤੇ ਦੌਰਾਨ ਜਮਾਤ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਬਾਰ ਗਰਾਫ਼ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਬਾਰ ਗਰਾਫ਼ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰੋ ਅਤੇ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਉੱਤਰ ਦਿਓ।

ਹਾਜ਼ਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਅਤੇ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਕਿੰਨਾ ਹੈ?

- (A) 70
- (B) 80
- (C) 75
- (D) 65

Q42 A can do a work in 30 days and B in 45 days. If they work on it together, then in how many days will the work get completed?

(A) 25 days

(B) 45 days

(C) 18 days

(D) 90 days

Q42 A ਇੱਕ ਕੰਮ ਨੂੰ 30 ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਅਤੇ B ਉਸੇ ਕੰਮ ਨੂੰ 45 ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਉਹ ਮਿਲ ਕੇ ਇਸ ਕੰਮ ਨੂੰ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਕੰਮ ਕਿੰਨੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਪੂਰਾ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ?

(A) 25 ਦਿਨ

(B) 45 ਦਿਨ

(C) 18 ਦਿਨ

(D) 90 ਦਿਨ

Q43 The ratio between the ages of Ram, Ramesh, Suresh and Shyam is 2 : 7 : 8 : 12. The sum of ages of Ram and Ramesh two years ago was 50 years. Find the present age (in years) of Ramesh.

(A) 42

(B) 47

(C) 49

(D) 52

Q43 ਰਾਮ, ਰਮੇਸ਼, ਸੁਰੇਸ਼ ਅਤੇ ਸ਼ਿਆਮ ਦੀ ਉਮਰਾਂ ਦਾ ਅਨੁਪਾਤ 2 : 7 : 8 : 12 ਹੈ। ਦੋ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਰਾਮ ਅਤੇ ਰਮੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਉਮਰਾਂ ਦਾ ਜੋੜ 50 ਸਾਲ ਸੀ। ਰਮੇਸ਼ ਦੀ ਵਰਤਮਾਨ ਉਮਰ (ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ) ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਓ।

(A) 42

(B) 47

(C) 49

(D) 52

Q44 Find the largest 4 digit number which is divisible by 41.

- (A) 9981
- (B) 9978
- (C) 9991
- (D) 9963

Q44 ਉਹ ਵੱਡੀ ਤੋਂ ਵੱਡੀ 4 ਅੰਕਾਂ ਦੀ ਸੰਖਿਆ ਪਤਾ ਕਰੋ ਜੋ 41 ਨਾਲ ਪੂਰਨ ਤੌਰ 'ਤੇ ਭਾਗਯੋਗ ਹੈ।

- (A) 9981
- (B) 9978
- (C) 9991
- (D) 9963

Q45 Find the overall change in the quantity, if it is first increased by 40% and then decreased by 40%.

- (A) No change
- (B) 16% decrease
- (C) 10% increase
- (D) 14% decrease

Q45 ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਸਮੁੱਚੀ ਤਬਦੀਲੀ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਓ, ਜੇ ਇਸ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ 40% ਵਧਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਰ 40% ਘਟਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

- (A) ਕੋਈ ਤਬਦੀਲੀ ਨਹੀਂ
- (B) 16% ਘਾਟਾ
- (C) 10% ਵਾਧਾ
- (D) 14% ਘਾਟਾ

Q46 A man sells one machine for ₹ 960 at a profit of 20% and another for ₹ 480 at a loss of 4%. Find the approximate overall gain.

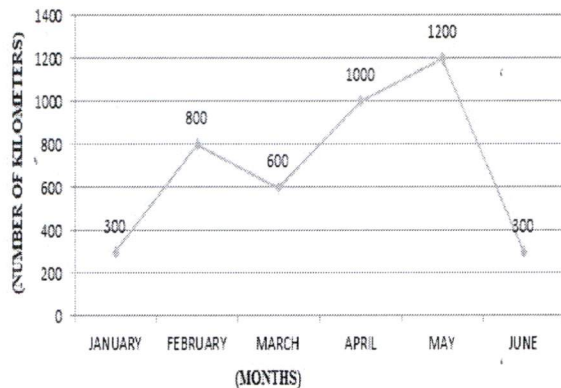
- (A) 20.1%
- (B) 14.2%
- (C) 15%
- (D) 10.8%

Q46 ਕੋਈ ਆਦਮੀ ਇੱਕ ਮਸ਼ੀਨ ਨੂੰ 20% ਲਾਭ 'ਤੇ ₹ 960 ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਮਸ਼ੀਨ ਨੂੰ 4% ਹਾਨੀ 'ਤੇ ₹ 480 ਵਿੱਚ ਵੇਚਦਾ ਹੈ। ਅਨੁਮਾਨਤ ਸਮੁੱਚੇ ਲਾਭ ਦਾ ਪਤਾ ਕਰੋ।

- (A) 20.1%
- (B) 14.2%
- (C) 15%
- (D) 10.8%

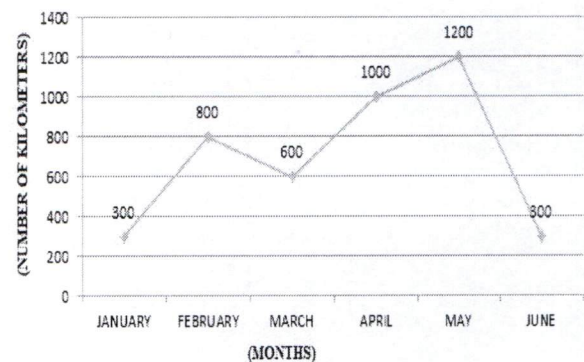
Q47 Following frequency polygon represents distance travelled in Kilometres on Y axis in various months of a year on X axis by months.

Which is the average distance (in kilometres) travelled by the person in all the months?

- (A) 750
- (B) 700
- (C) 800
- (D) 900

ਨਿਮਨਲਿਖਿਤ ਬਾਰੰਬਾਰਤਾ ਬਹੁਭੁਜ ਸਾਲ ਦੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਮਹੀਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਤੈਅ ਕੀਤੀ ਯਾਤਰਾ ਨੂੰ Y ਧੁਰੀ 'ਤੇ ਕਿਲੋਮੀਟਰਾਂ ਰਾਹੀਂ ਅਤੇ X ਧੁਰੀ 'ਤੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਰਾਹੀਂ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ।

ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਸਾਰੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਤੈਅ ਕੀਤੀ ਯਾਤਰਾ ਦੀ ਔਸਤ ਦੂਰੀ (ਕਿਲੋਮੀਟਰਾਂ ਵਿੱਚ) ਕਿੰਨੀ ਹੈ?

- (A) 750
- (B) 700
- (C) 800
- (D) 900

Q48 Two-third students of a class were present and it was 72. If $\frac{1}{6}$ of the class are girls, then the total number of girls are:

- (A) 108
- (B) 18
- (C) 36
- (D) 90

Q49 If the product of $\frac{2}{7}$ and x is $\frac{-5}{28}$, then reciprocal of 'x' is:

- (A) $\frac{5}{8}$
- (B) $\frac{-8}{7}$
- (C) $\frac{-8}{5}$
- (D) $\frac{7}{4}$

Q50 A car covers a distance of 83.7 km in 2.7 hours. The average distance covered by it in 2 hours is:

- (A) 55 km
- (B) 45 km
- (C) 62 km
- (D) 31 km

Q48 ਇੱਕ ਜਮਾਤ ਦੇ ਦੋ-ਤਿਹਾਈ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ ਅਤੇ ਇਹ ਸੰਖਿਆ 72 ਸੀ। ਜੇ ਜਮਾਤ ਵਿੱਚ $\frac{1}{6}$ ਕੁੜੀਆਂ ਹੋਣ, ਤਾਂ ਕੁੜੀਆਂ ਦੀ ਕੁੱਲ ਸੰਖਿਆ ਕਿੰਨੀ ਹੈ?

- (A) 108
- (B) 18
- (C) 36
- (D) 90

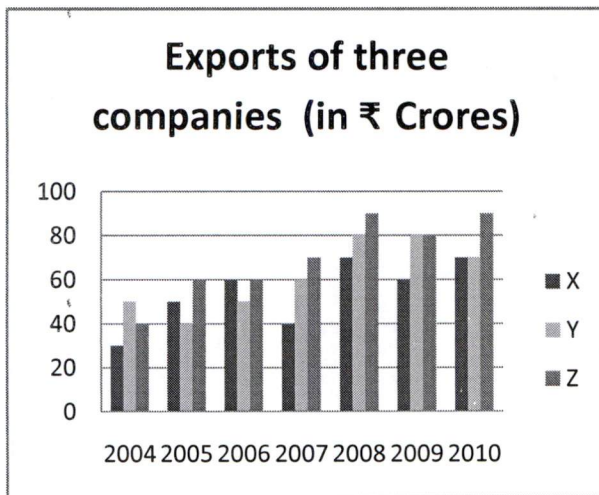
Q49 ਜੇ $\frac{2}{7}$ ਅਤੇ x ਦਾ ਗੁਣਨਫਲ $\frac{-5}{28}$ ਹੈ, ਤਾਂ 'x' ਦਾ ਉਲਟਕ੍ਰਮ ਕੀ ਹੈ?

- (A) $\frac{5}{8}$
- (B) $\frac{-8}{7}$
- (C) $\frac{-8}{5}$
- (D) $\frac{7}{4}$

Q50 ਇੱਕ ਕਾਰ 2.7 ਘੰਟਿਆਂ ਵਿੱਚ 83.7 km ਦੂਰੀ ਤੈਅ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਵੱਲੋਂ 2 ਘੰਟਿਆਂ ਵਿੱਚ ਤੈਅ ਕੀਤੀ ਔਸਤ ਦੂਰੀ ਕਿੰਨੀ ਹੈ?

- (A) 55 km
- (B) 45 km
- (C) 62 km
- (D) 31 km

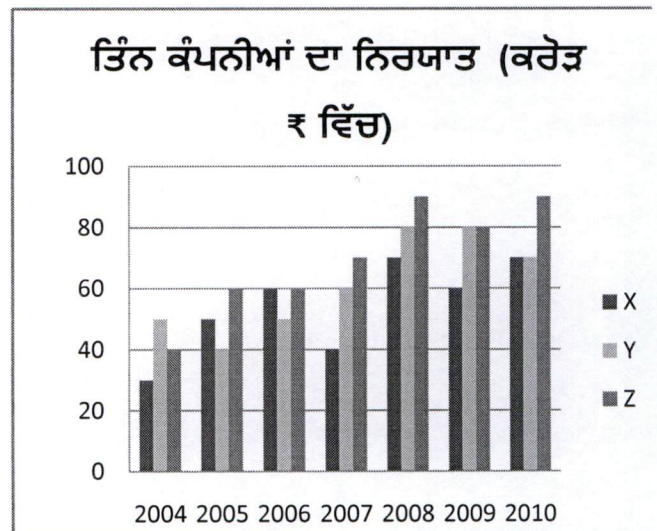
Q51 The given bar graph represents the exports of three companies X, Y and Z during the years 2004-2010. Study the graph carefully and answer the question that follows.

In which of the following years were the exports made by company 'Z' exactly equal to the average exports made by it over the given years?

- (A) 2004
- (B) 2005
- (C) 2006
- (D) 2007

Q51 ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਬਾਰ ਗਰਾਫ਼ ਸਾਲ 2004-2010 ਦੌਰਾਨ ਤਿੰਨ ਕੰਪਨੀਆਂ X, Y ਅਤੇ Z ਦੇ ਨਿਰਯਾਤ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਗਰਾਫ਼ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰੋ ਅਤੇ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਉੱਤਰ ਦਿਓ।

ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਸਾਲ ਕੰਪਨੀ 'Z' ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਯਾਤ, ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸਦੇ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਔਸਤ ਨਿਰਯਾਤ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ?

- (A) 2004
- (B) 2005
- (C) 2006
- (D) 2007

Q52 The mean of 6 observations was 192. One of the observations was incorrectly recorded as 162 instead of 126. What is the correct mean of the observations?

(A) 173

(B) 156

(C) 186

(D) 168

Q52 6 ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਦਾ ਮੱਧਮਾਨ 192 ਸੀ। ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਨੂੰ ਗਲਤੀ ਨਾਲ 126 ਦੀ ਬਜਾਏ 162 ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਦਾ ਸਹੀ ਮੱਧਮਾਨ ਕੀ ਹੈ?

(A) 173

(B) 156

(C) 186

(D) 168

Q53 Two numbers are 25% and 40% more than a third number. What is the ratio of these two numbers?

(A) 25 : 28

(B) 28 : 25

(C) 5 : 8

(D) 8 : 5

Q53 ਦੋ ਸੰਖਿਆਵਾਂ ਤੀਜੀ ਸੰਖਿਆ ਤੋਂ 25% ਅਤੇ 40% ਵੱਧ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਦੋ ਸੰਖਿਆਵਾਂ ਦਾ ਅਨੁਪਾਤ ਕੀ ਹੈ?

(A) 25 : 28

(B) 28 : 25

(C) 5 : 8

(D) 8 : 5

Q54 A man took a loan from a bank at the rate of 15% p.a. simple interest. After 2 years he had to pay ₹ 3000 interest only for the period. The principal amount borrowed by him was:

(A) ₹ 15000

(B) ₹ 10000

(C) ₹ 30000

(D) ₹ 45000

Q54 ਕਿਸੇ ਆਦਮੀ ਨੇ 15% ਸਾਲਾਨਾ ਸਧਾਰਣ ਵਿਆਜ ਦੀ ਦਰ 'ਤੇ ਬੈਂਕ ਤੋਂ ਉਧਾਰ ਲਿਆ। 2 ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਉਸਨੂੰ ਸਿਰਫ ਮਿਆਦ ਲਈ ₹ 3000 ਵਿਆਜ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਕਰਨੀ ਪਈ ਸੀ। ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਉਧਾਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਮੁਲਧਨ ਪਤਾ ਕਰੋ।

(A) ₹ 15000

(B) ₹ 10000

(C) ₹ 30000

(D) ₹ 45000

Q55 Amit can do a work in 20 days and Barun can do the work in 30 days. If they work on it together for 6 days, then the fraction of the work that is left is:

(A) $\frac{1}{2}$

(B) $\frac{1}{4}$

(C) $\frac{1}{3}$

(D) $\frac{1}{6}$

Q55 ਅਮਿਤ ਇੱਕ ਕੰਮ ਨੂੰ 20 ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਬਰੂਨ ਉਸੇ ਕੰਮ ਨੂੰ 30 ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਉਹ 6 ਦਿਨਾਂ ਲਈ ਇਸ ਕੰਮ ਨੂੰ ਮਿਲ ਕੇ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਕੰਮ ਦਾ ਕਿੰਨਾ ਹਿੱਸਾ ਬਾਕੀ ਬਚ ਜਾਵੇਗਾ?

(A) $\frac{1}{2}$

(B) $\frac{1}{4}$

(C) $\frac{1}{3}$

(D) $\frac{1}{6}$

SECTION - 3

ਭਾਗ - 3

Q56 Arrange the following words in a meaningful sequence and choose the correct order.

1. Letter
  2. Sentence
  3. Word
  4. Phrases
  5. Paragraph
- (A) 5, 3, 2, 1, 4
(B) 4, 5, 2, 1, 3
(C) 5, 2, 4, 3, 1
(D) 4, 2, 5, 3, 1

Q57 Select the number that can replace the question mark (?) in the following series.

17, 23, 30, 38, ?, 57

- (A) 46
(B) 47
(C) 48
(D) 49

Q58 Select the number that can replace the question mark (?) in the following series.

63, 124, 215, ?, 511

- (A) 289
(B) 300
(C) 342
(D) 399

Q56 ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਅਰਥਪੂਰਨ ਤਰਤੀਬ ਵਿੱਚ ਵਿਵਸਥਿਤ ਕਰੋ ਅਤੇ ਸਹੀ ਕ੍ਰਮ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ।

1. ਅੱਖਰ
  2. ਵਾਕ
  3. ਸ਼ਬਦ
  4. ਵਾਕਾਂਸ਼
  5. ਪੈਰਾ
- (A) 5, 3, 2, 1, 4
(B) 4, 5, 2, 1, 3
(C) 5, 2, 4, 3, 1
(D) 4, 2, 5, 3, 1

Q57 ਉਸ ਸੰਖਿਆ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ, ਜੋ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੀ ਲੜੀ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਚਿੰਨ੍ਹ (?) ਦੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਆ ਸਕਦੀ ਹੈ।

17, 23, 30, 38, ?, 57

- (A) 46
(B) 47
(C) 48
(D) 49

Q58 ਉਸ ਸੰਖਿਆ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ, ਜੋ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੀ ਲੜੀ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਚਿੰਨ੍ਹ (?) ਦੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਆ ਸਕਦੀ ਹੈ।

63, 124, 215, ?, 511

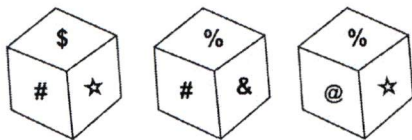
- (A) 289
(B) 300
(C) 342
(D) 399

Q59 Ritwij starts walking towards the west and walks 11 m. Now, he turns to his left and walks 17 m and then he again turns left and walks 19 m. He now again turns left and walks 10 m. He takes a last left turn and walks 8 m. How far and in which direction is he standing with respect to his initial position?

- (A) North, 8m
- (B) South, 7m
- (C) East, 8m
- (D) West, 9m

Q60 Three different positions of the same dice are shown below. Which symbol is on the face opposite the face showing '@'?

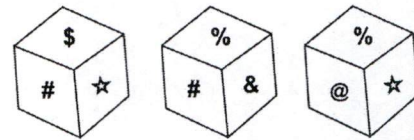

- (A) #
- (B) \$
- (C) %
- (D) &

Q59 ਰਿਤਵਿਜ ਪੱਛਮ ਵੱਲ ਚੱਲਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ 11 m ਚੱਲਦਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਉਹ ਆਪਣੇ ਖੱਬੇ ਮੁੜਦਾ ਹੈ ਅਤੇ 17 m ਚੱਲਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਖੱਬੇ ਮੁੜ ਕੇ 19 m ਚੱਲਦਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਉਹ ਦੁਬਾਰਾ ਖੱਬੇ ਮੁੜਦਾ ਹੈ ਅਤੇ 10 m ਚੱਲਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਆਖਰੀ ਖੱਬਾ ਮੋੜ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ 8 m ਚੱਲਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਆਪਣੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨੀ ਦੂਰ ਅਤੇ ਕਿਸ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਖੜਾ ਹੈ?

- (A) ਉੱਤਰ, 8m
- (B) ਦੱਖਣ, 7m
- (C) ਪੂਰਬ, 8m
- (D) ਪੱਛਮ, 9m

Q60 ਹੇਠਾਂ ਇੱਕ ਹੀ ਪਾਸੇ ਦੀਆਂ ਤਿੰਨ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਥਿਤੀਆਂ ਦਿਖਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। '@' ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣ ਵਾਲੇ ਫਲਕ ਦੇ ਵਿਰੋਧੀ ਫਲਕ ਉੱਤੇ ਕਿਹੜਾ ਚਿੰਨ੍ਹ ਹੈ?

- (A) #
- (B) \$
- (C) %
- (D) &

Q61 In this question, a statement has been given followed by two conclusions numbered I and II. Assuming that all information in the statement is true, analyse the two conclusions together and determine whether any of them logically and definitely follow(s) from the information given in the statement.

Statement : Money plays a very important role in politics.

Conclusions:

- I. All rich businessmen are politicians.
- II. No poor man is a politician.
- (A) Only I follows
- (B) Only II follows
- (C) Both I and II follows
- (D) Neither I nor II follows

Q62 Find the missing term in the following letter series:

ZWT, QNK, _____, YVS, PMJ

- (A) HEB
- (B) GEA
- (C) HER
- (D) GDB

Q61 ਇਸ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਕਥਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਸੰਖਿਆ । ਅਤੇ ਸੰਖਿਆ ॥ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਕਥਨ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਸਾਰੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨੂੰ ਸੱਚ ਮੰਨਦੇ ਹੋਏ, ਦੋਵੇਂ ਸਿੱਟਿਆਂ ਦਾ ਇਕੱਠਿਆਂ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰੋ ਅਤੇ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰੋ ਕਿ ਦੋਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਸਿੱਟਾ ਕਥਨ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੀ ਤਰਕ ਸੰਗਤ ਅਤੇ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਕਥਨ : ਸਿਆਸਤ ਵਿੱਚ ਪੈਸਾ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਂਦਾ ਹੈ।

ਸਿੱਟੇ:

- I. ਸਾਰੇ ਅਮੀਰ ਵਪਾਰੀ, ਸਿਆਸਤਦਾਨ ਹਨ।
- II. ਕੋਈ ਵੀ ਗਰੀਬ ਆਦਮੀ ਇੱਕ ਸਿਆਸਤਦਾਨ ਨਹੀਂ ਹੈ।
- (A) ਕੇਵਲ ਸਿੱਟਾ I ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ
- (B) ਕੇਵਲ ਸਿੱਟਾ II ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ
- (C) ਦੋਵੇਂ ਸਿੱਟੇ I ਅਤੇ II ਪਾਲਣਾ ਕਰਦੇ ਹਨ
- (D) ਨਾ ਤਾਂ ਸਿੱਟਾ I ਨਹੀਂ II ਪਾਲਣਾ ਕਰਦੇ ਹਨ

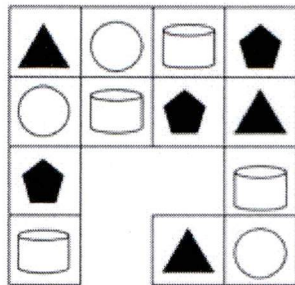
Q62 ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੀ ਅੱਖਰ ਲੜੀ ਵਿੱਚ ਲੁਪਤ ਪਦ ਪਤਾ ਕਰੋ:

ZWT, QNK, _____, YVS, PMJ

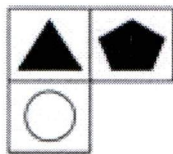
- (A) HEB
- (B) GEA
- (C) HER
- (D) GDB

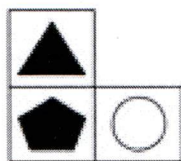
Q63 Identify the pattern from the options that completes the given figure.

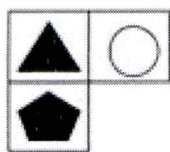
(A)

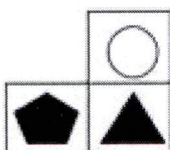
(B)

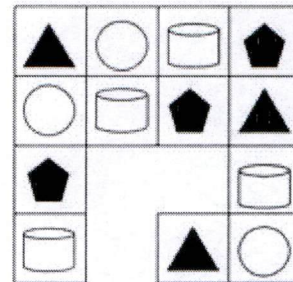
(C)

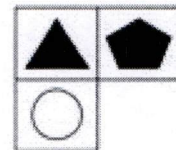
(D)

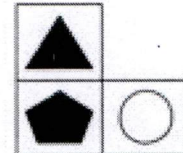
Q63 ਵਿਕਲਪਾਂ ਤੋਂ ਉਸ ਚਿੱਤਰ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰੋ ਜਿਹੜਾ ਕਿ ਦਿੱਤੇ ਹੋਏ ਪੈਟਰਨ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ।

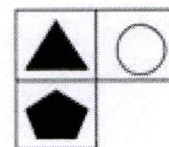
(A)

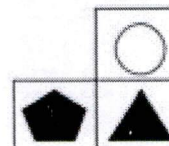
(B)

(C)

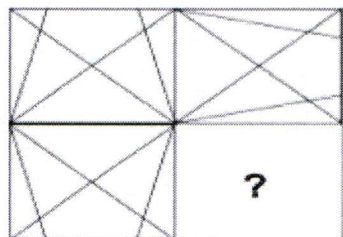

(D)

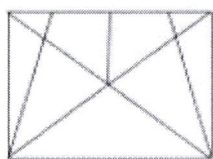

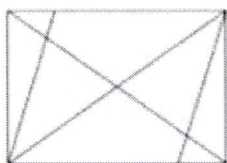
Q64 Identify the figure from the options that completes the given pattern?

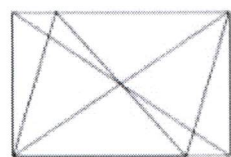
(A)

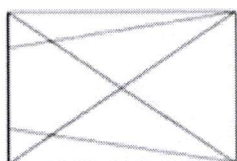
(B)

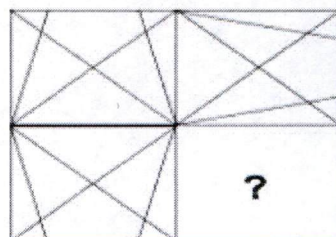
(C)

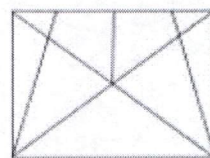
(D)

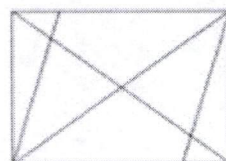
Q64 ਵਿਕਲਪਾਂ ਤੋਂ ਉਸ ਚਿੱਤਰ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰੋ ਜਿਹੜਾ ਕਿ ਦਿੱਤੇ ਹੋਏ ਪੈਟਰਨ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ?

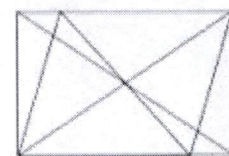
(A)

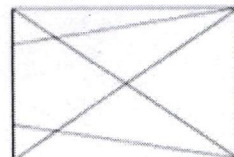
(B)

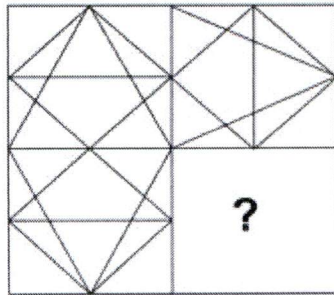
(C)

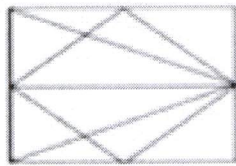
(D)

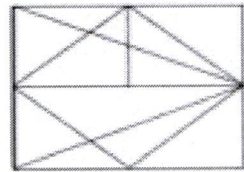
Q65 Identify the figure from the options that completes the given pattern?

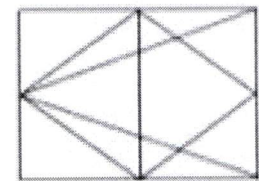
(A)

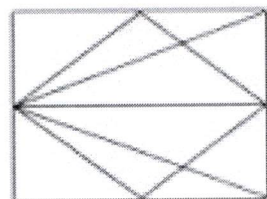
(B)

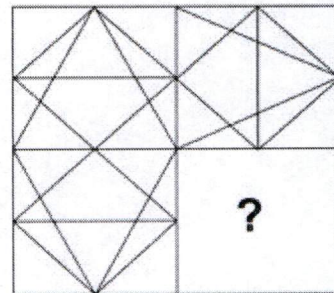
(C)

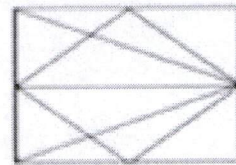
(D)

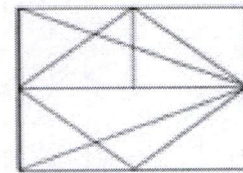
Q65 ਵਿਕਲਪਾਂ ਤੋਂ ਉਸ ਚਿੱਤਰ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰੋ ਜਿਹੜਾ ਕਿ ਦਿੱਤੇ ਹੋਏ ਪੈਟਰਨ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ?

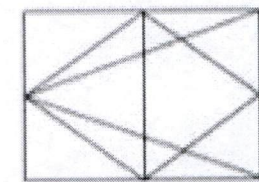
(A)

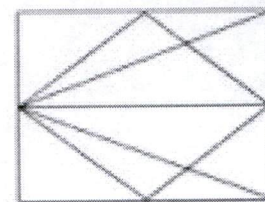
(B)

(C)

(D)

Q66 In this question, three statements have been given followed by two conclusions numbered I and II. Assuming that all information in the statements are true, analyse the two conclusions together and determine whether any of them logically and definitely follow(s) from the information given in the statements.

Statement I : Some roads are rails.

Statement II : Some rails are land.

Statement III : Some land are sea.

Conclusion I : All road are sea.

Conclusion II: Some land are road.

- (A) Only I follows
- (B) Only II follows
- (C) Both I and II follows
- (D) Neither I nor II follows

Q66 ਇਸ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਵਿੱਚ, ਤਿੰਨ ਕਥਨਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੋ ਸਿੱਟੇ ਸੰਖਿਆ । ਅਤੇ ਸੰਖਿਆ ॥ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਕਥਨਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਸਾਰੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨੂੰ ਸੱਚ ਮੰਨਦੇ ਹੋਏ, ਦੋਵੇਂ ਸਿੱਟਿਆਂ ਦਾ ਇਕੱਠਿਆਂ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰੋ ਅਤੇ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰੋ ਕਿ ਦੋਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਸਿੱਟਾ ਕਥਨਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੀ ਤਰਕ ਸੰਗਤ ਅਤੇ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਕਥਨ I : ਕੁਝ ਸੜਕਾਂ, ਰੇਲਾਂ ਹਨ।

ਕਥਨ II : ਕੁਝ ਰੇਲਾਂ, ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਹਨ।

ਕਥਨ III: ਕੁਝ ਜ਼ਮੀਨਾਂ, ਸਮੁੰਦਰ ਹਨ।

ਸਿੱਟਾ I : ਸਾਰੀਆਂ ਸੜਕਾਂ, ਸਮੁੰਦਰ ਹਨ।

ਸਿੱਟਾ II : ਕੁਝ ਜ਼ਮੀਨਾਂ, ਸੜਕਾਂ ਹਨ।

- (A) ਕੇਵਲ ਸਿੱਟਾ I ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ
- (B) ਕੇਵਲ ਸਿੱਟਾ II ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ
- (C) ਦੋਵੇਂ ਸਿੱਟੇ I ਅਤੇ II ਪਾਲਣਾ ਕਰਦੇ ਹਨ
- (D) ਨਾ ਤਾਂ ਸਿੱਟਾ I ਨਾਹੀ II ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ

Q67 Find the missing term in the following letter series:

OPQ, RST, UVW, XYZ, _____

- (A) OPQ
- (B) ABC
- (C) ZYX
- (D) CBA

Q67 ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੀ ਅੱਖਰ ਲੜੀ ਵਿੱਚ ਲੁਪਤ ਪਦ ਪਤਾ ਕਰੋ:

OPQ, RST, UVW, XYZ, _____

- (A) OPQ
- (B) ABC
- (C) ZYX
- (D) CBA

Q68 If $P + Q$ means P is the sister of Q;
 $P - Q$ means P is the father of Q and
 $P \times Q$ means P is the brother of Q,
 which of the following means that
 Z is the son of A?

- (A) $A - Z \times M + N$
- (B) $M - Z + A \times N$
- (C) $A + Z - M \times N$
- (D) $N \times Z - A + M$

Q68 ਜੇਕਰ $P + Q$ ਦਾ ਅਰਥ, P, Q ਦੀ ਭੈਣ ਹੈ;

$P - Q$ ਦਾ ਅਰਥ, P, Q ਦਾ ਪਿਤਾ ਹੈ ਅਤੇ
 $P \times Q$ ਦਾ ਅਰਥ, P, Q ਦਾ ਭਰਾ ਹੈ, ਤਾਂ
 ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਕਿ Z,
 A ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਹੈ।

- (A) $A - Z \times M + N$
- (B) $M - Z + A \times N$
- (C) $A + Z - M \times N$
- (D) $N \times Z - A + M$

Q69 Pointing to a lady, Ram said, "She is the wife of the son of the only son of my mother". How is the lady related to Ram?

- (A) Daughter
- (B) Daughter-in-law
- (C) Sister
- (D) Mother

Q69 ਇੱਕ ਮਹਿਲਾ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਰਾਮ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਉਹ ਮੇਰੀ ਮਾਂ ਦੇ ਇਕਲੋਤੇ ਪੁੱਤਰ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਦੀ ਪਤਨੀ ਹੈ।" ਮਹਿਲਾ ਦਾ ਰਾਮ ਨਾਲ ਕੀ ਰਿਸਤਾ ਹੈ?

- (A) ਧੀ
- (B) ਨੂੰਹ
- (C) ਭੈਣ
- (D) ਮਾਂ

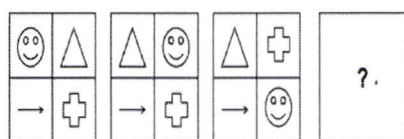
Q70 Nikita ranked 84th from the top and Neil ranked 21st from the top. 20 students were ranked below Nikita and above Namrata, who ranked 29th from the bottom. Find the total number of students.

- (A) 132
- (B) 131
- (C) 133
- (D) 130

Q70 ਨਿਕੀਤਾ ਸਿਖਰ ਤੋਂ 84ਵੇਂ ਅਤੇ ਨੀਲ ਸਿਖਰ ਤੋਂ 21ਵੇਂ ਸਥਾਨ ਉੱਤੇ ਹੈ। 20 ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨਿਕੀਤਾ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਅਤੇ ਨਮਰਤਾ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਸਨ, ਜੇਕਿ ਹੇਠਾਂ ਤੋਂ 29ਵੇਂ ਸਥਾਨ ਉੱਤੇ ਰਹੀ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਕੁੱਲ ਸੰਖਿਆ ਪਤਾ ਕਰੋ।

- (A) 132
- (B) 131
- (C) 133
- (D) 130

Q71 Which of the following answer figure completes the series of the question figure?

- (A)

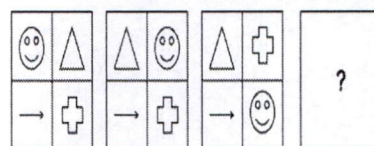
smiley face	triangle
plus	arrow
- (B)

triangle	plus
smiley face	arrow
- (C)

triangle	arrow
plus	smiley face
- (D)

triangle	arrow
smiley face	plus

Q71 ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੀ ਉੱਤਰ ਆਕ੍ਰਿਤੀ, ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਆਕ੍ਰਿਤੀ ਦੀ ਲੜੀ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਕਰਦੀ ਹੈ?

- (A)

smiley face	triangle
plus	arrow
- (B)

triangle	plus
smiley face	arrow
- (C)

triangle	arrow
plus	smiley face
- (D)

triangle	arrow
smiley face	plus

Q72 Find out the missing number in the given series.

13, 19.5, 39, 97.5, ?

(A) 136.5

(B) 195

(C) 243.7

(D) 292.5

Q72 ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੀ ਲੜੀ ਵਿੱਚ ਲੁਪਤ ਸੰਖਿਆ ਪਤਾ ਕਰੋ।

13, 19.5, 39, 97.5, ?

(A) 136.5

(B) 195

(C) 243.7

(D) 292.5

Q73 Select the combination of letters that when sequentially placed in the blanks of the given letter series will complete the series.

_nm_om_nmn_m_nm

(A) nomom

(B) onmon

(C) oonnm

(D) onooo

Q73 ਅੱਖਰਾਂ ਦਾ ਉਹ ਸੁਮੇਲ ਚੁਣੋ ਜੋ ਕਿ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਅੱਖਰ ਲੜੀ ਦੀਆਂ ਖਾਲੀ ਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਤਰਤੀਬਵਾਰ ਭਰਨ 'ਤੇ ਲੜੀ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰੇਗਾ।

_nm_om_nmn_m_nm

(A) nomom

(B) onmon

(C) oonnm

(D) onooo

Q74 Select the letter-cluster that can replace the question mark (?) in the following series.

CBYX, EDWV, GFUT, ?

(A) HIRS

(B) IHSR

(C) IHRS

(D) HISR

Q74 ਉਹ ਅੱਖਰ-ਸਮੂਹ ਚੁਣੋ ਜੋ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੀ ਲੜੀ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਚਿੰਨ੍ਹ (?) ਦੀ ਥਾਂ ਲੈ ਸਕੇ।

CBYX, EDWV, GFUT, ?

(A) HIRS

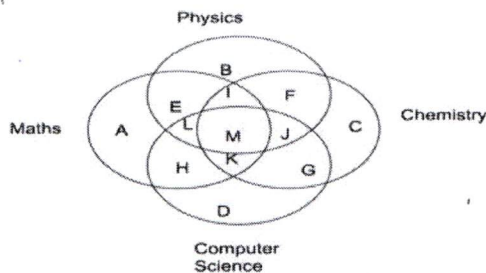
(B) IHSR

(C) IHRS

(D) HISR

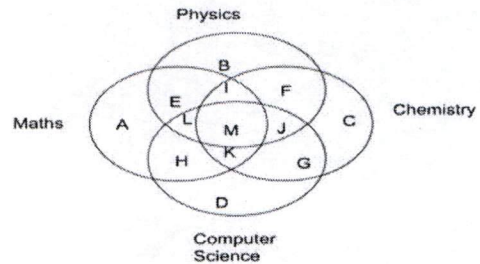

Q75 The given Venn diagram represents the students who study Physics, Chemistry, Maths and Computer Science. Identify the region which represents students who study both Physics and Maths but NOT Computer Science and Chemistry.

- (A) E, L, M, I
- (B) H, K, M, I
- (C) I, M, K
- (D) Only E

Q75 ਦਿੱਤਾ ਹੋਇਆ ਵੇਨ ਚਿੱਤਰ(Venn diagram)ਭੌਤਿਕ ਵਿਗਿਆਨ (Physics), ਰਸਾਇਣਕ ਵਿਗਿਆਨ (Chemistry), ਗਣਿਤ (Maths) ਅਤੇ ਕੰਪਿਊਟਰ ਵਿਗਿਆਨ (Computer Science) ਪੜ੍ਹਨ ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਖੇਤਰ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰੋ ਜਿਹੜਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਿਹੜੇ ਕਿ ਭੌਤਿਕ ਵਿਗਿਆਨ ਅਤੇ ਗਣਿਤ ਦੋਵੇਂ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹਨ ਪਰ ਕੰਪਿਊਟਰ ਵਿਗਿਆਨ ਅਤੇ ਰਸਾਇਣਕ ਵਿਗਿਆਨ ਨਹੀਂ ਪੜ੍ਹਦੇ।

- (A) E, L, M, I
- (B) H, K, M, I
- (C) I, M, K
- (D) ਕੇਵਲ E

SECTION - 4 / ਭਾਗ - 4

Q76 Read the following sentence and identify the part that has an error.

The children / have gone / to a hill station / with its parents.

- (A) The children
- (B) have gone
- (C) to a hill station
- (D) with its parents

Q77 Select the most appropriate SYNONYM of the given word. AVARICE

- (A) greed
- (B) capacity
- (C) generosity
- (D) wealth

Q78 Parts of a sentence are given below in jumbled order. These parts have been labelled as P, Q, R, and S. Arrange the parts in the right order to form a meaningful sentence.

toys in the shop (P) / the little boy (Q) / to see so many (R) / was very happy (S)

- (A) QSRP
- (B) QSPR
- (C) RPQS
- (D) PSRQ

Q79 ‘ਪੇਸ਼ਗੀ’ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਸਹੀ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਅਨੁਵਾਦ ਹੈ।

- (A) Advance
- (B) Earned
- (C) Advancement
- (D) Advent

Q80 Select the most appropriate ANTONYM of the given word. TWISTED

- (A) straight
- (B) coiled
- (C) entwined
- (D) distorted

Read the following passage carefully and answer the given questions from Q 81 to Q 85

The means of payment that exists in purely electronic form is called 'digital money'. Electronic money or digital money is not tangible and is accounted for and the transactions are performed online using computers. Digital money can be exchanged using credit cards, the internet and smart phones. It can also be turned into physical money like in the cases of an ATM.

People being what they are get practical about creating their own currency as long as it is honoured. In Africa, sea shells were used until the 19th century as money. But gold - practically useless but known for its short supply and lasting quality - has been the most popular non-currency form of money and is standard for central banks.

Now, in the age of the internet, and digital technologies, money is undergoing an exciting makeover with talk of virtual currencies, mobile wallets and software applications that pretty much do what gold has been doing for centuries and currency notes have been doing for a while. Technologies such as near-field communications are being used to make the mobile phone an instrument of payment without the customer having to sign a credit card voucher, thus making it more secure.

In general, software applications are being developed to substitute for money in various ways. Some companies like Starbucks allow 'digital tipping' of its baristas through a mobile application. Pre-paid cash cards are being used to swipe instruments where customers do not need credit cards or even bank accounts. The Next Gen ATM machines will recognise your face through facial biometric technologies.

Bit coin, the most popular virtual currency started circulating in 2009. Its current market value has been estimated at around 8 billion, to 80,000 transactions occurring daily,

according to reputed accounting firms. However, Washington's Internal Revenue Service ruled that bitcoin are not currency but more likely property - and thus subject to capital gains tax.

Meanwhile, other virtual currencies are taking off - and influencing politics. In Iceland, which saw its banking system more or less wiped off, during the 2008 global financial crisis, there emerged the euro coin, a new currency now estimated to be worth 11.37. This currency is aimed at fighting capital controls imposed by the Iceland government.

Crypto currencies are a very important milestone in this fight for liberty from political control. They bring the hope of a new era of free currencies immune to the meddling of politicians. In addition, money is undergoing an exciting makeover through innovations galore. Telecom companies the world over; for instance, with support from their central banks are offering customers 'mobile money' as a service. Another innovation that is much talked about is the mobile wallet and companies are helping their customers carry the equivalent of cash in their handsets much like one carries travellers' cheques.

Thus, more and more practical solutions are being spawned across the planet to focus not so much on money's 'store of value' but as a medium of exchange.

Q81, Which currency is used as a weapon to fight capital controls?

- (A) Euro coin
- (B) Bit coin
- (C) Doge coin
- (D) Lite coin

Q82 What was used by people in Africa as money?

- (A) Metal coins
- (B) Sea shells
- (C) Marble balls
- (D) Currency notes

Q83 Choose the correct synonym of the word 'Meddling'.

- (A) Heedless
- (B) Interfere
- (C) Isolate
- (D) Inattentive

Q84 Which technology uses phones as instruments of payment?

- (A) Starbucks
- (B) Near-field communications
- (C) Internal revenue service
- (D) Next gen machines

Q85 Which of the following has traditionally been the most popular non-currency form of money?

- (A) Gold
- (B) Vouchers
- (C) Mobile wallets
- (D) Cash cards

Q86 'ਉਹ ਥਾਂ ਜਿੱਥੇ ਪਹਿਲਵਾਨ ਘੋਲ ਕਰਦੇ ਹਨ', ਲਈ ਇਕ ਸ਼ਬਦ ਚੁਣੋ।

- (A) ਮੇਲਾ
- (B) ਸ਼ਾਮਲਾਟ
- (C) ਅਖਾੜਾ
- (D) ਗ੍ਰਾਊਂਡ

Q87 'ਜਿਸ ਤਨ_____ਸੇ ਤਨ ਜਾਣੇ' ਅਖਾਣ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰੋ।

- (A) ਦਰਦ
- (B) ਪਿਆਰ
- (C) ਲਾਗੇ
- (D) ਦੁਆ

Q88 ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸ਼ੁੱਧ ਸ਼ਬਦ ਚੁਣੋ।

- (A) ਪੰਗਾ
- (B) ਪੰਘਾ
- (C) ਪੰਗਾ
- (D) ਪੰਘਾ

Q89 'Imaginary' ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਸਹੀ ਪੰਜਾਬੀ ਅਨੁਵਾਦ ਹੈ।

- (A) ਸੰਕਲਪ
- (B) ਨਿਰੂਪਣ
- (C) ਕਲਪਿਤ
- (D) ਬਿੰਬਾਤਮਕ

Q90 'ਬੇੜੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵੱਟੇ ਪਾਉਣਾ' ਮੁਹਾਵਰੇ ਦਾ ਅਰਥ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰੋ।

- (A) ਨਫ਼ਾ ਕਰਨਾ
- (B) ਨੁਕਸਾਨ ਕਰਨਾ
- (C) ਕਮਾਈ ਕਰਨਾ
- (D) ਘੱਟ-ਵੱਧ ਤੇਲਣਾ

ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਹਵਾਲੇ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੋ ਅਤੇ ਪ੍ਰ 91 ਤੋਂ ਪ੍ਰ 95 ਤੱਕ ਦੇ ਉੱਤਰ ਦਿਓ

ਮਿੱਥ ਕਥਾਵਾਂ ਲੋਕ ਵਾਰਤਕ ਬਿਰਤਾਂਤ ਦਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਰੂਪ ਹਨ। ਸਮੂਹ ਦਾ ਮਾਧਿਅਮ ਹੋਣ ਸਦਕਾ ਮਿੱਥਾਂ ਲੋਕ ਜੀਵਨ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਮਿੱਥ ਦਾ ਜਨਮ ਪੂਰਵ ਇਤਿਹਾਸਕ ਕਾਲ ਵਿਚ ਹੋਇਆ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਮਨ ਵਿਚ ਪ੍ਰਕਿਰਤਕ ਰਹੱਸਾਂ ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਨੂੰ ਜਾਨਣ ਦੀ ਇੱਛਾ ਵਰਗੇ ਭਾਵ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਤਾਂ ਉਸ ਸਮੇਂ ਮਿੱਥਾਂ ਦਾ ਉਦਭਵ ਹੋਇਆ। ਡਰ ਅਤੇ ਭੈ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਅਲੌਕਿਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਮਨੁੱਖੀ ਮਨ ਵਿਚ ਸ਼ਰਧਾ ਤੇ ਆਦਰ ਦੇ ਭਾਵਾਂ ਦੇ ਫਲਸਰੂਪ ਮਨੁੱਖ ਨੇ ਅੱਗ, ਹਵਾ, ਪਾਣੀ, ਸੂਰਜ, ਚੰਨ ਤੇ ਮੀਂਹ ਆਦਿ ਨੂੰ ਦੇਵਤਿਆਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਪੂਜਣਾ ਆਰੰਭ ਕੀਤਾ।

ਮਨੁੱਖ ਸਮੂਹਿਕ ਰੂਪ ਵਿਚ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਸੰਦਰਭ 'ਚ ਅਹਿਮ ਭੂਮਿਕਾ ਅਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਮਨੁੱਖੀ ਅਵਚੇਤਨ ਵਿਚ ਜੋ ਕਥਾ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਉਹ ਕਥਾ ਜਦੋਂ ਸਮੂਹਿਕ ਰੂਪ ਵਿਚ ਸਮਾਜ ਵਲੋਂ ਪ੍ਰਵਾਨ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਮਿੱਥ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਉਤਪੰਨ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮਾਜ ਦੇ ਸਮੂਹਿਕ ਮਨ ਨੂੰ ਜਾਨਣ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਤੇ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਮਾਧਿਅਮ ਮਿੱਥਾਂ ਹੀ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਮਿੱਥਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਗਟ ਹੁੰਦੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ, ਆਦਰ ਤੇ ਵਿਸਵਾਸ ਦੀ ਨੀਂਹ ਉੱਤੇ ਉਸਰੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ।

Q91 ਮਿੱਥ ਦਾ ਜਨਮ ਕਦੋਂ ਅਤੇ ਕਿਵੇਂ ਹੋਇਆ ?

- (A) ਅਲੈਕਸਿਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੇ ਡਰ ਨਾਲ 1982 ਵਿਚ
- (B) ਪੂਰਵ ਇਤਿਹਾਸਕ ਕਾਲ ਵਿਚ
- (C) ਪੱਥਰ ਯੁੱਗ ਵਿਚ
- (D) ਪੰਦਰਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿਚ

Q92 ਇਸ ਪੈਰੇ ਦਾ ਸਿਰਲੇਖ ਹੈ :

- (A) ਮਿੱਥਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਸੁਭਾਅ
- (B) ਡਰ ਦਾ ਜਨਮ
- (C) ਮਿੱਥਾਂ ਅਤੇ ਮਨ
- (D) ਝੂਠ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ

Q93 ਸਮੂਹਿਕ ਮਨ ਨੂੰ ਜਾਨਣ ਦਾ ਭਰੋਸੇ ਯੋਗ ਮਾਧਿਅਮ ਕੀ ਹੈ ?

- (A) ਮਿੱਥਾਂ
- (B) ਦੇਵੀ ਦੇਵਤੇ
- (C) ਸਭਿਆਚਾਰ
- (D) ਚੰਨ ਤੇ ਸੂਰਜ

Q94 ਮਿੱਥ ਕਥਾਵਾਂ ਕਿਸ ਦਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਰੂਪ ਹਨ ?

- (A) ਸਮੂਹ ਦਾ
- (B) ਅਲੈਕਸਿਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ
- (C) ਲੋਕ ਵਾਰਤਕ ਬਿਰਤਾਂਤ ਦਾ
- (D) ਪ੍ਰਕਿਰਤਕ ਰਹੱਸਾਂ ਦਾ

Q95 ਮਿੱਥਾਂ ਦਾ ਕੀ ਕਾਰਜ ਹੈ ?

- (A) ਇਤਿਹਾਸਕ ਸੱਚ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨੀ
- (B) ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਡਰਾਉਣਾ
- (C) ਲੋਕ ਜੀਵਨ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨਾ
- (D) ਉਪਰੋਕਤ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ

SECTION - 5

ਭਾਗ - 5

Q96 Which of the following is the function of a browser?

- (A) Compile HTML Code
- (B) Interpret HTML Code
- (C) Pre compile HTML Code
- (D) De-compile HTML Code

Q96 ਹੇਠ ਦਿੱਤਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਇੱਕ ਬ੍ਰਾਊਜ਼ਰ ਦਾ ਕਾਰਜ ਹੈ?

- (A) HTML ਕੋਡ ਨੂੰ ਕੰਪਾਈਲ ਕਰਨਾ
- (B) HTML ਕੋਡ ਨੂੰ ਇੰਟਰਪ੍ਰੇਟ ਕਰਨਾ
- (C) HTML ਕੋਡ ਨੂੰ ਪ੍ਰੀ-ਕੰਪਾਈਲ ਕਰਨਾ
- (D) HTML ਕੋਡ ਨੂੰ ਡੀ-ਕੰਪਾਈਲ ਕਰਨਾ

Q97 In MS Word 2019, _____ is used to find the end of a document.

- (A) Alt + End
- (B) Ctrl + End
- (C) Ctrl + Shift + End
- (D) Ctrl + Alt + End

Q97 MS Word 2019 ਵਿੱਚ, _____ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦਾ ਅੰਤ ਲੱਭਣ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ?

- (A) Alt + End
- (B) Ctrl + End
- (C) Ctrl + Shift + End
- (D) Ctrl + Alt + End

- Q98 To which generations of computer does ENIAC belong to? Q98 ENIAC ਕੰਪਿਊਟਰ ਦੀ ਕਿਹੜੀ ਪੀੜ੍ਹੀ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ?
- (A) Second (A) ਦੂਜੀ
- (B) Third (B) ਤੀਜੀ
- (C) First (C) ਪਹਿਲੀ
- (D) Fourth (D) ਚੌਥੀ
- Q99 Which of the following is a workbook view in MS Excel 2019? Q99 MS Excel 2019 ਵਿੱਚ, ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਇੱਕ ਵਰਕਬੁੱਕ ਵਿਊ ਹੈ?
- I. Normal I. ਨਾਰਮਲ
- II. Page Layout II. ਪੇਜ ਲੇਆਉਟ
- (A) Only I (A) ਸਿਰਫ I
- (B) Only II (B) ਸਿਰਫ II
- (C) Both I and II (C) I ਅਤੇ II ਦੋਵੇਂ
- (D) Neither I nor II (D) ਨਾ ਤਾਂ I ਨਾ ਹੀ II
- Q100 Which of the following pair of device - type is correct? Q100 ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਡਿਵਾਇਸ-ਪ੍ਰਕਾਰ ਦਾ ਕਿਹੜਾ ਜੋੜਾ ਸਹੀ ਹੈ?
- I. IVR – Speech Recognition Device I. IVR - ਸਪੀਚ ਪਛਾਣ ਡਿਵਾਇਸ
- II. ATM – Electronic Card II. ATM - ਇਲੈਕਟ੍ਰੋਨਿਕ ਕਾਰਡ
- (A) Only I (A) ਸਿਰਫ I
- (B) Only II (B) ਸਿਰਫ II
- (C) Both I and II (C) I ਅਤੇ II ਦੋਵੇਂ
- (D) Neither I nor II (D) ਨਾ ਤਾਂ I ਨਾ ਹੀ II

Rough work / ਰਫ਼ ਵਰਕ

Rough work / ਰਫ਼ ਵਰਕ

Rough work / ਰਫ਼ ਵਰਕ

Read the following instructions carefully:	ਹੇਠ ਦਰਜ ਹਦਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੋ:
<ol style="list-style-type: none"> 1. Out of the four answer options given for each question, Candidate has to be darkened only one option as answer on the OMR Answer Sheet. The answer once marked can not be changed. 2. The candidate should ensure that the OMR Answer Sheet is not folded. The candidate should not make any stray marks on the OMR Answer Sheet. The candidate must not write the Roll No. at any other place except the specified space in the OMR Answer Sheet. 3. The candidate needs to write correct and same Test Booklet No. & Test Booklet Series in attendance sheet as these are printed on Test Booklet. 4. Candidate needs to show his / her Admit Card whenever it is demanded by the Invigilator. 5. Candidate is not allowed to leave the seat/ test center without taking special permission from Invigilator or Center Superintendent. 6. The candidate is not allowed to leave the Test Hall without signing on attendance sheet & handing over OMR Answer Sheet to the Invigilator. 7. Use of Pencil/Electronic/Manual Calculator is prohibited. 8. The candidates are governed by all Rules and Regulations of the Recruitment Board with regard to their conduct in the Examination Hall. All cases of unfair means will be dealt with as per Rules and Regulations of the Recruitment Board. 9. Candidate must return OMR Answer Sheet & Treasury Copy to invigilator once after the Examination is completed. Candidate can only leave the Examination Centre once after receiving the Candidate OMR copy from Invigilator. 10. The Candidates are required to submit the Test Booklet to the Invigilator after the exam. 11. Question Paper will be available on Recruitment Portal for future references within 24 hours after last shift of examination is completed. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਲਈ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਚਾਰ ਵਿਕਲਪਾਂ ਵਿੱਚੋਂ, ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਓਮੀਆਰ ਉੱਤਰ ਸ਼ੀਟ 'ਤੇ ਕਾਲੇ ਬਾਲ ਪੁਆਇੰਟ ਪੈਨ ਨਾਲ ਕੇਵਲ ਇੱਕ ਵਿਕਲਪ ਨੂੰ ਉੱਤਰ ਵਜੋਂ ਕਾਲਾ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਚਿੰਨ੍ਹਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਉੱਤਰ ਨੂੰ ਬਦਲਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ। 2. ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰ ਸ਼ੀਟ ਮੁੜੀ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਉੱਤਰ ਸ਼ੀਟ 'ਤੇ ਇਧਰ-ਉੱਧਰ ਕੋਈ ਵੀ ਨਿਸ਼ਾਨ ਨਹੀਂ ਲਗਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਓ.ਐਮ.ਆਰ ਉੱਤਰ ਸ਼ੀਟ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਜਗ੍ਹਾ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਕਿਤੇ ਵੀ ਆਪਣਾ ਰੋਲ ਨੰਬਰ ਨਹੀਂ ਲਿਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। 3. ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਹਾਜ਼ਰੀ ਸ਼ੀਟ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਅਤੇ ਉਹੀ ਟੈਸਟ ਬੁੱਕਲੈਟ ਨੰਬਰ ਅਤੇ ਟੈਸਟ ਬੁੱਕਲੈਟ ਸੀਰੀਜ਼ ਲਿਖਣੇ ਹੋਣਗੇ ਜੋ ਟੈਸਟ ਬੁੱਕਲੈਟ ਤੇ ਛਪੇ ਹੋਏ ਹਨ। 4. ਨਿਗਰਾਨ ਦੁਆਰਾ ਮੰਗੇ ਜਾਣ ਤੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਦਾਖਲਾ ਕਾਰਡ ਦਿਖਾਉਣਾ ਹੋਵੇਗਾ। 5. ਨਿਗਰਾਨ ਜਾਂ ਕੇਂਦਰ ਦੇ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਤੋਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਗਿਆ ਲਏ ਬਿਨਾਂ, ਕੋਈ ਵੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਆਪਣੀ ਸੀਟ/ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਕੇਂਦਰ ਨਹੀਂ ਛੱਡ ਸਕਦਾ/ਸਕਦੀ। 6. ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਸ਼ੀਟ ਤੇ ਹਸਤਾਖਰ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਅਤੇ ਉੱਤਰ ਸ਼ੀਟ ਡਿਊਟੀ ਨਿਗਰਾਨ ਨੂੰ ਸੌਂਪੇ ਬਿਨਾਂ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਹਾਲ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਜਾਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ। 7. ਪੈਨਸਿਲ/ਇਲੈਕਟ੍ਰੋਨਿਕ/ਮੈਨੂਅਲ ਕੈਲਕੁਲੇਟਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਹੈ। 8. ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਹਾਲ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਆਚਰਣ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਮੀਦਵਾਰ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਭਰਤੀ ਬੋਰਡ ਦੇ ਸਾਰੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਵਿਨਿਯਮਾਂ ਅਧੀਨ ਹੋਣਗੇ। ਅਣਚਿਤ ਢੰਗ ਦੇ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਭਰਤੀ ਬੋਰਡ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਵਿਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਪਟਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। 9. ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਖ਼ਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਮੀਦਵਾਰ ਆਪਣੀ ਓਮੀਆਰ ਉੱਤਰ ਸ਼ੀਟ, ਖਜ਼ਾਨਾ ਦਫਤਰ ਦੀ ਕਾਪੀ ਨਿਗਰਾਨ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕਰੇਗਾ/ਕਰੇਗੀ। ਨਿਗਰਾਨ ਵੱਲੋਂ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੀ ਓ.ਐਮ.ਆਰ ਕਾਪੀ ਮਿਲਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਹਾਲ ਛੱਡ ਸਕਦਾ ਹੈ। 10. ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਟੈਸਟ ਬੁੱਕਲੈਟ ਨਿਗਰਾਨ ਕੋਲ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਉਣੀ ਹੋਵੇਗੀ। 11. ਪਿਛਲੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਸ਼ਿਫਟ ਦੇ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋਣ ਤੋਂ 24 ਘੰਟਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ-ਅੰਦਰ ਭਰਤੀ ਪੋਰਟਲ ਉੱਤੇ ਭਵਿੱਖੀ ਹਵਾਲਿਆਂ ਲਈ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਉਪਲਬਧ ਹੋਵੇਗਾ।

Note: English Language will prevail if there is any discrepancy in instructions for Punjabi Language.
ਨੋਟ: ਜੇਕਰ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਵਿਚ ਕੋਈ ਵੀ ਅੰਤਰ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਾਲੀ ਹਦਾਇਤ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗੀ।